

Osuuskunnan hallituksen ja toimitusjohtajan oikeuksista, vastuusta ja velvollisuuksista

Coop Finland ry:n juhlaseminaari
30.10.2009
Jukka Pötry

Osuuskunnan hallinto

- normatiivinen
- päämäärät

**OSUUSKUNTALAKI
SÄÄNNÖT**

- strateginen
- tavoitteet

**OSUUSKUNNAN
KOKOUKSET**

- delegoi
- valvoo

- taktinen
- toimenpiteet

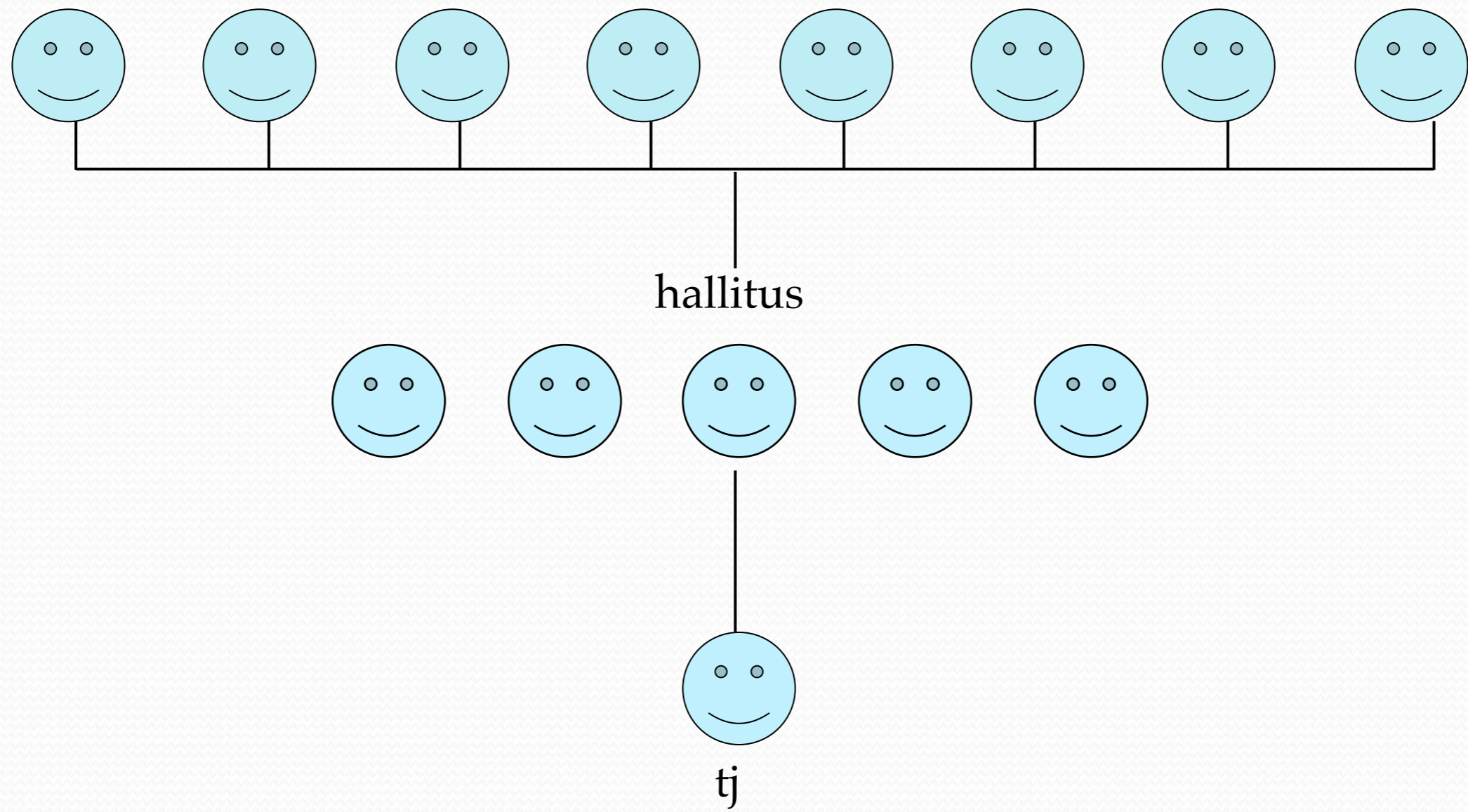
HALLITUS

- delegoi
- valvoo

- toimeenpano
- valmistelu

TOIMITUSJOHTAJA

Osuuskunnan organisaatio

Hallituksen tehtävät lain mukaan

- Edistää osuuskunnan etua ja huolellisesti hoitaa sen asioita
- Hallinnon ja toiminnan asianmukainen järjestäminen
- Kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukainen järjestäminen

Käytännössä

- Hallitus vastaa omistajille ja yhteiskunnalle
- On toimittava niin kuin ”huolellinen henkilö” toimisi
- Tietämättömyys lain sisällöstä ei ole puolustus
- Vahingonkorvausvastuu voi seurata siitä, että ollaan välinpitämättömiä eikä tartuta asioihin riittävän ajoissa tai ei oteta asioista selvää
- Huono bisnes ei ole rikos mutta se on osattava tunnistaa ajoissa ja tehtävä sen vuoksi tarpeelliset päätökset oikeaan aikaan

Vastuun realisoituminen

- Hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajallakaan ei ole henkilökohtaista vastuuta veloista
- Henkilökohtainen vastuu voi tulla, jos rikotaan lakia tai ollaan huolimattomia hallituksessa
- Vastuu voi tulla vain oikeuden päätöksellä

Käytännössä

- Toiminnan suunnittelu ja valvonta ovat hallituksen keskeisimpiä tehtäviä
- Toimintasuunnitelma budjetteineen on oltava, jotta tuloksia seurattaessa on joku pohja, johon toteutumaa verrataan
- Tulosta pitää myös seurata riittävän usein, jotta toimintaa voidaan tarpeen vaatiessa korjata
- Toimitusjohtajan valvonta

Toimitusjohtaja

- Hoitaa osuuskunnan päivittäistä hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti
- Huolehtii siitä, että osuuskunnan kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty

Toimitusjohtaja ei saa

- Toimiin, jotka osuuskunnan toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta osuuskunnan toiminnalle olennaista haittaa.

Työoikeudellinen näkökulma

Työsopimuslaki

- 2. luku: työnantajan velvollisuudet
 - 17 pykälää erilaisia velvollisuuksia
- 3. luku: työntekijän velvollisuudet
 - 5 pykälää

Työsopimuslakia sovelletaan osuuskunnissakin

Kuka on työnantaja, kuka työntekijä?

Velvollisuuksia työnantajana

- Hallituksen on huolehdittava siitä, että työsuhteisiin liittyvät työnantajan velvollisuudet on hoidettu
- Lain ja TES:n minimiit
- Työajan seuranta ja työaikakirjanpito ovat erittäin tärkeitä työntekijän ja jäsenen etuuksien turvaamisen kannalta
- Sopimukset kuntoon

Oikeuksia on oltava

- Hallituksen on huolehdittava osuuskunnan edusta
- Osuuskunnan etu on jäsenten etu
- Se tarkoittaa, että käskyvaltaa jäsentenkin työn tekemiseen on jossain määrin oltava. Jäsenen vahingollista toimintaa ei voida sallia.

Pohdintoja

- Toimitusjohtaja on alimpana organisaatiossa
- Perinteisestä mallista alitajunnassa: tj on pomo ja hallitus vielä isompi
- Osk:ssa jokainen on oma pomonsa, yksi osk-mallin parhaista puolista; omistajalla ei ole pomoa
- Työsuhteen kannalta katsottuna muuttuu mielenkiintoiseksi: työntekijällä on pomo, jolla on käskyvaltaa
- Siitä seuraa, että työ-osk ei voi toimia, jos kaikilla ei sama mieli ja tavoite

Osk:n yksi käyttökelpoinen piirre: joku voidaan erottaa, jotta homma toimii